

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Проректор
науково-педагогічної роботи
проф. Шарин С.В.
"31" *с.п.* 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Дидактичні системи у вищій освіті»

Освітня програма «Освітні, педагогічні науки»

Рівень освіти Другий (магістерський)

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Педагогічний факультет

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «27» серпня 2021р.

Івано-Франківськ – 2021 рік

Робоча програма з “Дидактичні системи у вищій освіті”

(назва навчальної дисципліни)

для студентів за напрямом підготовки магістр, спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки
Протокол № 1 від “27” серпня 2021 р. – 12 с.

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)
Стражнікова Інна Василівна – доктор педагогічних наук, професор.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки та освітнього менеджменту
імені Богдана Ступарика
Протокол № 1 від “27” серпня 2021 р.

Завідувач кафедри педагогіки імені Б.Ступарика

к.пед.н., проф.

(підпис)

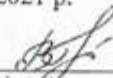
(Прокопів Л.М.)
(прізвище та ініціали)

“27” серпня 2021 р.

Схвалено навчально-методичною радою факультету.
Протокол від “27” серпня 2021 р. № 1

“27” серпня 2021 р.

Голова

(підпис)

(Романишин Р.Я.)
(прізвище та ініціали)

©Стражнікова І.В., 2021

© Прикарпатський національний
університет імені В.Стефаника, 2021 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	01 Освіта/Педагогіка	Нормативна	
Модулів – 1	011 Освітні, педагогічні науки	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1 самостійної роботи студента – 6	Другий (магістерський)	Лекції	
		14 год.	4 год.
		Практичні	
		16 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	80 год.
		Вид контролю: екзамен	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 30/60 (33,3% / 66,7%)

для заочної форми навчання – 10/80 (11,1% / 88,9%)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – ознайомити магістрантів зі змістом дидактичних систем у вищій школі, структурою різних видів навчальних планів, програм, сформувати практичні уміння щодо реалізації у вищій школі різних видів форм і методів проведення навчальних занять.

Навчальна дисципліна «Дидактичні системи у вищій освіті» покликана сприяти оволодінню магістрантами дидактичних основ сучасної педагогічної науки, розвитку професійного мислення, готувати до усвідомленого оволодіння професійними вміннями та навичками необхідними для ефективної роботи у вищих освітніх закладах III–IV рівнів акредитації. Розроблена робоча програма розрахована на знання студентів з навчальних дисциплін: загальні основи педагогіки, дидактики, теорії виховання, психології, філософії. Вони є теоретичною базою для подальшого оволодіння методами пізнання, логікою дослідно-педагогічного процесу, досвідом практичної-педагогічної діяльності.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

Знати:

сутність і зміст дидактичних систем концепцій і моделей навчання; нормативні документи організації дидактичного процесу у ВНЗ; структурні компоненти дидактичних технологій і засоби їх реалізації; загальну схему розробки дидактичних систем; види, форми і методи навчальних занять; технологію розробки тестів контролю ефективності пізнавальної діяльності.

Вміти:

визначати структуру змісту навчання за навчальною дисципліною; розробляти проект навчального плану і навчальної програми, проводити структурування навчального матеріалу, визначати цілі навчання за певним структурним елементом; конструювати і реалізовувати дидактичні технології; визначати методи та засоби навчання.

Результати навчання (компетентності)

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 9. Здатність працювати в міжнародному контексті.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК 2. Здатність застосовувати та розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері освіти й педагогіки.

СК 3. Здатність враховувати різноманітність, індивідуальні особливості студентів у плануванні та реалізації освітнього процесу в закладі освіти.

СК 6. Здатність управляти стратегічним розвитком команди в педагогічній, науково-педагогічній та науковій діяльності.

СК 8. Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.

СК 9. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у освітній та дослідницькій діяльності.

Програмні результати навчання

РН 2. Використовувати сучасні цифрові технології і ресурси у професійній, інноваційній та дослідницькій діяльності.

РН 6. Розробляти та реалізовувати інноваційні й дослідницькі проекти у сфері освіти/педагогіки та міждисциплінарного рівня із дотриманням правових, соціальних, економічних, етичних норм.

РН 7. Створювати відкрите освітньо-наукове середовище, сприятливе для здобувачів освіти та спрямоване на забезпечення результатів навчання.

РН 9. Здійснювати пошук необхідної інформації з освітніх/педагогічних наук у друкованих, електронних та інших джерелах, аналізувати, систематизувати її, оцінюючи достовірність та релевантність.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Основи дидактики вищої школи.

Розкрити поняття «дидактика», структурувати педагогічний процес у вищій школі, вивчити і проаналізувати Закони та закономірності навчання у вищій школі, визначити цілі професійної освіти, визначити зміст навчання у вищій школі та дидактичні навчальні комплекси.

Тема 2. Основи формування педагогічної системи ВНЗ: стандарти, характеристики, категорії, прогнозування, моделі.

Розкрити педагогічну систему вищого навчального закладу як сукупність відносно самостійних елементів, взаємозв'язок навчального процесу зі стандартизацією освіти, показати залежність системи освіти від зовнішніх обставинами соціально-економічного та соціально-культурного походження, концепція безперервної освіти, визначити понятійно-категоріальний апарат системи освіти, змодельовати оптимальне функціонування фахівця не лише в умовах сучасного виробництва, а й в умовах виробництва майбутнього.

Тема 3. Дидактичні технології у вищій школі.

Розкрити функції науково-педагогічного працівника, методичні вимоги, конструювання навчального процесу, поняття «освітня технологія», структуру та види педагогічних технологій, проаналізувати аспекти педагогічних технологій, традиційні та інноваційні технології навчання.

Тема 4. Закони, закономірності, методи, засоби та принципи навчання.

Визначити та розкрити основні завдання педагогічного процесу у вищому навчальному закладі, конструювати педагогічний процес у ВНЗ відповідно до етапів функціонування, розкрити закони, закономірності, принципи, методи та використання засобів навчання.

Тема 5. Види і стилі навчання.

Розкрити поняття «вид навчання», «стиль навчання», визначити та охарактеризувати мету кожного з видів і стилів навчання, виділити позитивні сторони та труднощі організації видів навчання.

Тема 6. Форми організації навчально-виховного процесу в сучасній вищій школі.

Визначити форми організації навчання у вищій школі, охарактеризувати методики до їх підготовки та проведення, розкрити дидактичні принципи відбору і викладу матеріалу, основні критерії оцінювання якості роботи на заняттях, структуру науково-методичного забезпечення та форми методичної роботи.

Тема 7. Програма підготовки фахівця та навчальні плани. Зміст навчальної дисципліни та структурування матеріалу.

Визначити та проаналізувати нормативні документи, що визначають зміст освіти; розкрити поняття «Навчальний план», «Індивідуальний навчальний план», «Навчальна програма», проаналізувати систему планування і організації навчального процесу, «Державний стандарт освіти», «Галузеві стандарти вищої освіти», Закон України «Про вищу освіту», «Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року». Розглянути функції та компоненти програми навчальної дисципліни, прогностичні завдання, зміст навчальних програм, розкрити поняття «Навчальна література», її функції, вимоги до навчальної літератури, охарактеризувати зміст стандартизації і гуманізації вищої професійно-педагогічної освіти у навчальних планах та програмах.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Основи дидактики вищої школи.	12	2	2			8	12	2				10
Тема 2. Основи формування педагогічної системи ВНЗ: стандарти, характеристики, категорії, прогнозування, моделі	14	2	2			10	12					12
Тема 3. Дидактичні технології у вищій школі.	12	2	2			8	12					12
Тема 4. Закони, закономірності, методи, засоби та принципи навчання.	12	2	2			8	14		2			12
Тема 5. Види і стилі навчання.	14	2	4			8	10					10
Тема 6. Форми організації освітнього процесу в сучасній вищій школі.	12	2	2			8	16	2	2			12
Тема 7. Програма підготовки фахівця та навчальні плани. Зміст навчальної дисципліни та структурування матеріалу.	14	2	2			10	14		2			12
Усього годин	90	14	16			60	90	4	6			80

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (д.ф.н./з.ф.н.)
1.	Основи дидактики вищої школи.	2
2.	Основи формування педагогічної системи ВНЗ: стандарти, характеристики, категорії, прогнозування, моделі.	2
3.	Дидактичні технології у вищій школі.	2
4.	Закони, закономірності, методи, засоби та принципи навчання.	2/2
5.	Види і стилі навчання.	4
6.	Форми організації навчально-виховного процесу в сучасній вищій школі.	2/2
7.	Програма підготовки фахівця та навчальні плани.	2/2
8.	Зміст навчальної дисципліни та структурування матеріалу.	2
Разом		16/6

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (д.ф.н./з.ф.н.)
1	Сучасні дидактичні концепції	8/10
2	Основні положення теорії Й.Ф.Гербарта. Педоцентристська система Дж. Дьюї.	10/12
3	Сутність, мета і завдання особистісно орієнтованої технології навчання. Основні положення технології дистанційного навчання. Особливості технології модульного навчання	8/12
4	Види та стилі навчання. Проаналізувати відвідану одну з форм організації навчально-виховної роботи.	8/12
5	Зміст зовнішніх закономірностей процесу навчання. Внутрішні закономірності процесу навчання. Об'єктивні та суб'єктивні закономірності процесу навчання. Сутність принципів навчання.	8/10
6.	Майстерність викладача вищого навчального закладу. Сутність професійно-педагогічної діяльності викладача вищого навчального закладу.	8/12
7.	Педагогічні ситуації щодо дидактичних стратегій викладача зі студентами (підібрати, скласти варіанти розв'язання проблеми, проаналізувати наслідки).	10/12
Разом		60/80

7. Методи навчання

Під час проведення лекційних та практичних занять щодо вивчення навчальної дисципліни «Дидактичні системи у вищій освіті» необхідно використовувати такі методи навчання як: лекція, розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, диспут, робота з Нормативними документами про освіту, ілюстрування, відеометод, дидактична гра, практична робота тощо.

8. Методи контролю

Контроль рівня знань студентів щодо засвоєння ними тем з навчальної дисципліни «Дидактичні системи у вищій освіті» здійснюється на підставі таких методів як: метод усного контролю – здійснюється шляхом індивідуального і фронтального опитування студентів; метод письмового контролю – здійснюється за допомогою самостійних робіт; метод тестового контролю – виконання спеціальних тестових завдань; метод самоконтролю та ін.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Розподіл балів, які отримують студенти під час семінарських занять, за індивідуальне завдання та контрольну роботу, а також оцінювання екзаменаційної роботи здійснюється відповідно до п. 4 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у юридичному інституті Прикарпатського національного університету ім. В.Стефаника від 12.10.2010 року.

Поточне тестування та самостійна робота					Екзамен	Сума
T1	T2	T3	T4	T5		
Практичне заняття 15 балів Самостійна робота 15 балів Індивідуальне/творче завдання 20 балів Екзамен 50 балів					50	100

T1, T2 ... – теми.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D		
50 – 59	E	задовільно	
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

1. Самостійні та індивідуальні завдання з навчальної дисципліни «Дидактичні системи у вищій освіті» для студентів денної форми навчання та методичні рекомендації щодо їх виконання.

2. Методичні вказівки для підготовки до практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Дидактичні системи у вищій освіті» для студентів денної та заочної форм навчання.

11. Рекомендована література

Базова

1. Агеев В.С. Межгрупповое взаимодействие: социально-психологические проблемы. Москва: ИМУ, 1992. 249 с.

2. Актуальні проблеми розвитку вищої освіти: *навч.-метод. посіб.* / авторський колектив: Завгородня Т.К., Нагачевська З.І., Савчук Б.П., Стинська В.В., Стражнікова І.В., Єгорова І.В., Ковальчук В.М., Прокопів Л.М., Салига Н.М./ За заг. ред. В.Стинської, Л.Прокопів. Івано-Франківськ, 2021. 430 с.

3. Бутенко Н.Ю. Комунікативні процеси у навчанні: *Підручник*. Київ: КНЕУ, 2004.

4. Дуткевич Т.В. Психологічні основи використання інтерактивних методів навчання у процесі підготовки спеціалістів з вищою освітою. *Використання інтерактивних та мультимедійних засобів у підготовці педагога: Зб. наук. праць*. Кам'янець-Подільський: Абетка-Нова, 2003. 97с.

5. Карамушка Л.М. Психологія освітнього менеджменту: *навч. посібник*. Київ: Либідь, 2004. 424 с.

6. Карамушка Л.М. Психологія управління закладом середньої освіти: *монографія*. Київ: Ніка-Центр, 2000. 332 с.

7. Коломінський Н.Л. Психологія педагогічного менеджменту. Київ: МАУП, 2002. 163с.

8. Коломінський Н.Л. Психологія менеджменту в освіті (соціально-психологічний аспект): *монографія*. Київ: МАУП, 2000.

9. Навчальний процес у вищій педагогічній школі: *навчальний посібник* / За заг. ред. О.Г. Мороза. Київ: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2001. 337 с.

10. Освітні технології: *Навчально-методичний посібник* / за заг. ред. О.М.Пехоти. Київ: А.С.К., 2002. 255 с.

11. Педагогічний словник / За ред. Ярмаченка М.Д. Київ: Педагогічна думка, 2001. 516 с.

12. Самухов С., Стражнікова І. Самостійна робота студентів як умова формування розумової самостійності майбутніх викладачів. *Інформаційний бюлетень кафедри педагогіки імені Б.Ступарика №24*. Івано-Франківськ: НАІР, 2016. С. 47-50.

13. Семиченко В.А. Психологія педагогічної діяльності : *навч. посібник*. Київ: Вища шк., 2004. 335 с.

14. Слепкань З.І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. Київ: 2000. 210 с.

15. Стражнікова І. Характеристика операційно-діяльнісного компоненту процесу навчання в дослідженнях Західного регіону України другої половини ХХ – початку ХХІ століття. *Педагогічний альманах: зб.наук.праць*. Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2016. Випуск 29. С. 268-273.

16. Стражнікова І., Чопик Ю. Зарубіжна реформаторська педагогіка в оцінках українських науковців другої половини ХХ – початку ХХІ століття: *монографія*. Івано-Франківськ: НАІР, 2017. 264 с.

17. Стражнікова І.В. Інформаційні технології в інформаційно-навчальному середовищі сучасних ЗВО. *Матеріали Всеукраїнської (заочної) науково-практичної конференції «Педагогічні інновації в освітньому просторі сучасного вищого закладу освіти»* (Київ, 22 березня 2019 року). С. 96-98. Електронний ресурс: офіційний сайт Київського кооперативного інституту бізнесу і права.

18. Стражнікова І.В. Організація системи навчання для українських студентів у закладах вищої освіти європейських країн (30-ті роки ХХ століття). *Virtus: Scientific Journal* (Канада, Монреаль), 2019. № 36. С. 126-128. (Cite Factor Academic Scientific Journals, International Innovative Journal Impact Factor (IIJIF), Scientific Indexing Services).

19. Стражнікова І.В. Особливості, переваги й недоліки дистанційного навчання в українських ЗВО. *Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика»*. Харків: «Стиль-Издат», 2018. С. 116-119.

20. Ябчанка Р., Стражнікова І. Позитивні та негативні сторони використання інноваційних технологій у навчальному процесі закладів вищої освіти. *Матеріали Міжнародної наукової інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації»* (Переяслав-Хмельницький, 28 листопада 2018 р.). С. 429-431. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://confscientific.webnode.com.ua>

21. Стражнікова І.В. Практико-орієнтований підхід у професійній підготовці майбутніх викладачів закладів вищої освіти України. *Інноваційна педагогіка*. 2021. Вип. 34. С. 14-16. (DOI: <https://doi.org/10/32843/2663-6085/2021/34-1.2>)

Допоміжна

1. Бутенко Н.Ю., Грищенко Л.М. Педагогічна практика: підготовка та реалізація: *навч. посіб.* / За заг. ред. Н.Ю. Бутенко. Київ: КНЕУ, 2005. 184 с.

2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: *методичний посібник для студентів магістратури* / С.С. Вітвицька. Київ: Центр навчальної літератури, 2003. 316 с.

3. Психологія діяльності та навчальний менеджмент: *навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни* / В.А. Козаков, М.В. Артюшина, О.М.Котикова та ін. / За заг. ред. В.А. Козакова/. Київ: КНЕУ, 2003. 829 с.

4. Семиченко В.А. Психологія педагогічної діяльності: *навч. посіб.* Київ: Вища школа, 2004. 335 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Нормативна база (Закони, Положення, Укази президента України, Листи МОНУ).

2. www.education.gov.ua – веб-сторінка Міністерства освіти і науки України.

3. www.nduv.gov.ua – веб-сторінка бібліотеки ім.Вернадського.

4. [www. – udru.org.ua](http://www.udru.org.ua) – веб-сторінка Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

5. www.ekniga.com.ua – Інформаційно-пошукова система-каталог з електронної літератури: книжки, довідники, словники, енциклопедії, підручники і т.д.

6. www.7ua.net – Електронна бібліотека: енциклопедії, словники, підручники, будь-яка література.

7. www.lib.com.ua – Сайт електронної бібліотеки.

Примітки:

1. Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом вищого навчального закладу і містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролів.

2. Розробляється лектором. Робоча програма навчальної дисципліни розглядається на засіданні кафедри, у методичній комісії факультету, інституту, підписується завідувачем кафедри, головою методичної комісії і затверджується проректором з науково-педагогічної роботи.

ДОПОВНЕННЯ ТА ЗМІНИ У РОБОЧІЙ ПРОГРАМІ НА 2021-2022 н.р.

У робочу програму вносяться такі зміни:

Зміни і доповнення до робочої програми розглянуті і схвалені на засіданні кафедри (протокол № __ від « ____ » _____ 2021 р.).

Завідувач кафедрою _____ к.пед.н., проф. Прокопів Л.М.